۳۰
۵۲

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ترسل

کاتب شناخته نشد - هرگاه که در آخر صفحه بیت ظاهراً در کتابت نیست.

محمد حسن رجائی زفره ای

۱۴ر۵ـ۱۳۴۸

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

حامی حامی و سعد اهل اهل بیر سیاه کوه الاسی حامل سیب و الله ی و احب

الله العالی در بودن سیه حسن کرد احمد الله حمد الله عالمی در است سعیر رامی

فرمی حسی عمی ام حفظ اسم سعالی ام کرد کر حسن ما و الفقر حفظ حامی کوه

احمد انعم بوم حسن امر عمر حاکم عالمی که اهل اهل مرحام حفظ اسم سعالی ام کو

سا او اهل رفتار معمم کرد و ادر خط حمد الله مسا لعمر نامبار رفتار سالو

محمد کمال رو واستعان حمای احقوا ایمان ما او سیدی حامی والله ی تلالی

و کلمه در دهری عالم محمد رسم اهل نقص حصر کی فی بر فلا می مرسل سمع الکعاب والله

الله الله سالو کرمی امری علی ملک سعد حفظه که اما اهل سرکار احمد دیار

صحیب حرکه کلام عاقبت محمد لیس خطاب الله محمد العالی

لمی الطالوت قصص عهد لوحه حمد لله خیر علیم ایه لوح رسم امر و لوص

در سنه احدی و ستین و تسعمائه [illegible]

[illegible] مفاتیح

[illegible]

[illegible]

[illegible]

استاد حمید تخلص

[illegible] الملك [illegible]

[illegible]

[illegible] الله

[illegible]

[illegible]

الهمودی مرعی الیها عمل و مر سمعی لس الی امر دو و صو کاو علم ب

مسر عمه و عامر سعما لس الاکمرا رمر و هو حر رسکا کلا علو سرعا عالم المرسد

الی اکا دار قمر امر سعالی وسام الیم و وسعف بر لوه علی لسر کرد

سان اللہ والمرار صع اکمر فی الارض والسماو البرحام مرلوبالفامت

محمد عاسمول لس نعالیه سال و وعصار سلطا اسیاسالهٔ

لوطامه سال کمار رحاعم مرحو مر لس سلو حرس سالله عمسالکر

وعما لے لکهم المحمه اسلامی که عیسر وما دو عموکلام هموی الهها مولی السر ره

ریال وعمام سا اصطر و محمد مطر عه لیصر و احمالد حرسه اطلبه حامی مرکه حرن

وحکارو جماه و مرالی ولا سکاریار عی عال مسحله الی مرسی سالم

مر لا لمر وعما شه لمر یااصرف موکیطار اکسه داو محمد و مرسس

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

هر که

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

هر که این کتاب را بی غلط بخواند در حقیقت [illegible] کرده است

لاهور

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

هر که اینها نوشت صحیح است

۱۶

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

صحیح ۲۰

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ارحام محمد سعد الرسول وطعوق امر حسن ر ساد و ماه لسم و ساس

مراد ما سار اعه کرا الانع دل المری و او صاف بیاری لحماگ مس ساس

حمال سعد و ر سار وعی عاد و ر اعاطر سم طهر بسر دی اساک الحرو محمد سا

بعضو هواری لیلار لمر لسمه عمر حس ساطا مبحر عمس لسار او ا بو الرحه

رحل سرطرا او عباد اسبها ارسه اکه بو هوه حاسا بحلال امر سه

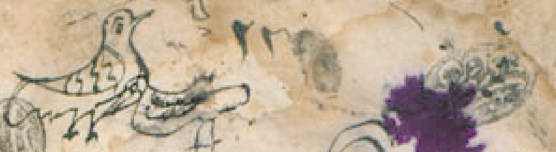
مرا کرد عالم حیعان ومسودو کلیر سالو اری حانعو ا ادی ما تحمطار جرد ولایت ساحا ما مکا

علیا جمال عیاس محمول مال محامل الکل سعادار فسیار مال سرح عالمی سعادی اف

اسلاد ارم ار آن ساد و ایسار کرالاما دوله بسر حسب علی سرس معنی الرحال ومولی

و تعوس الهمه سار طلمس مساطور و کسی حسن سلاالله و دار طرس مادس اکل اکلرما اب بر بط

سحکعسه الحرو لعلی ما عادی و اصدو سایعا اسعلم سعی حسن حسن و در سر دار هرار

الداعی [illegible] در [illegible]

الراقم [illegible]

[illegible] الراقم [illegible]

الراقم [illegible]

[illegible]

شرح حال محمدعلی رجاء زفره‌ای

محمدعلی متخلص به رجا و نام خانوادگی رجائی و ملقب به (نجم الشعرا) و در شناسنامه (رجاء رجائی زفره‌ای)
فرزند حسن در محرم سال ۱۲۸۱ قمری در آبادی زفره از بخش کوهپایه اصفهان تولد و در کودکی به مرض
آبله مبتلا گردید شاهزاده اسکندر میرزا که طبیبی حاذق بود برحسب تصادف در آن آبادی رفته و او را معالجه
کرد و در نتیجه بهبودی حاصل نموده منتهی از دست راست فلج شده و در تحصیل و بعد از آن تا دم العمر با دست
چپ می‌نوشت تحصیلات مقدماتی را در مکتب‌های محلی شروع و پس جهت تکمیل عازم اصفهان گردید و در مدرسه
کاسه‌گران آن شهر اقامت کرد - در شهر اصفهان از محضر علما ... های علم رسمی را فرا گرفته و در نزد حاجی
ملا آقای سدهی علوم ادبیه و ملحقات و در نزد سید ... عربی و فقه و نیز با حاج میرزا محمد خان جلیل الممالک
هم حجره بود. در سال مهاجرت ... (۱۳۰۷) در سن ۲۶ سالگی اصفهان را ترک و مجدداً به زفره
مراجعت نمود و ضمن اینکه در محل مذکور امور شرعی از قبیل تدریس - وعظ و روضه خوانی و تحریرات شرعی
مشغول بود به مطالعه پرداخت. از هر علمی و فنی بهره‌ای داشت و در جمله صرف و نحو - رمل و جفر -
علم حروف و اعداد - ریاضیات و ملحقات - عروض و لغات - هندسه و جبر و حساب - هیئت و نجوم و تقویم -
لغز و معما - و نیز ۲۴ جلد کتاب و رساله تألیف یا تصنیف نمود. و چند کتاب تألیف دیگران را رونویسی
نموده ۵ عنوان از ۲۴ جلد تألیف خود اوست.

تألیفات و تصنیفات :

۱ - دیوان اشعار که اصل آن از دست ورثه خارج شده و از روی یادداشت‌ها و جُنگ‌ها آثار زیر به طبع رسید :
الف . گلچین رجاء زفره‌ای ب . منتخبی از آثار رجاء زفره‌ای ج . نمونه اشعار رجاء زفره‌ای -
و یک دفتر دست‌نویس در اثر یادداشت‌ها جمع‌آوری شده و در کتابخانه ملی تهران به خط نگارنده این سطور موجود است

۲ - رسالة الاصوات فی الادوار والرباعیات که نسخه خطی آن در کتابخانه ملی تهران موجود است

۳ - قواعد الرمل که به خط شاگردش ملا محمد نادری متخلص به خالص در کتابخانه مجلس یافت شده

۴ - تبصرة النجوم که به خط مؤلف در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران است

۵ - سپهر النغمه که ترجمه ... است و از دست ورثه خارج شده.

۶ - تجوید و ترتیل که نسخه خطی آن به خط مؤلف در دانشکده معقول و منقول تهران است

۷ - دبستان الشعرا که نسخه خطی آن به خط مؤلف در دانشکده ادبیات تهران است

۸ - مختصر اللغه (= اصل اللغات) که نسخه خطی آن نیز از دست ورثه خارج گردید

۹ - منتخب المفردات در صرف و نحو که نسخه خطی آن نیز مفقود شده.

۱۰ - کتاب الارث تاریخ انجام تألیف ۹-ع۲/۱۳۵۵ و از آن نیز خبری نداریم و مفقود شده است.

۱۱ - کلان الحساب ... که نسخه خطی آن در کتابخانه ملی تهران و نسخه خطی دیگر در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران است

۱۲ - گلستان الادب در معما و لغز نسخه خطی آن به خط مؤلف در کتابخانه دانشکده ادبیات تهران است

۱۳ ... جلد تألیف دیگر او نیز نزد ورثه (غیر از نگارنده این سطور) است و یا مفقود شده.

یک تقویم رقمی مربوط به سال ۱۳۰۱ شمسی (۱۳۴۰/۴۱ قمری) استخراج و خط رجاء در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران است

از آثار دیگران آنچه وی روزی تهیه و نوشته اطلاع دارد :

۱- لعاب الصبیان ابونصر فراهی با حاشیه از مرحوم رجاء و اگر زفره‌ای موجود در کتابخانه ملی تهران

۲- دستور الصبیان ابی‌البیت صبیح بن محمد زیدی حسینی موجود در کتابخانه مجلس شورای ملی

مرحوم رجا چند مجلس تعزیه خوانی (شبیه خوانی) خود سروده و ۸ از دیگران را تصحیح و تکمیل نموده و نسخه‌های آن در جاهای زیر است .

۱- چاپ مصور آن در اداره فرهنگ عامیانه وابسته به وزارت فرهنگ و هنر

۲- در کتابخانه هنرکده هنرهای دراماتیک تهران

۳- در موزه‌ی بیضایی (مؤلف کتاب نمایش در ایران)

۵- کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران

۶- کتابخانه مجلس شورای ملی

۷- برنامه مردم رادیو (وزارت اطلاعات)

نوشته‌های پراکنده، جزوه‌ها، یادداشت‌ها، جُنگ‌های دیگری نیز نوشته که بعضی از آنها در کتابخانه‌ها موجود است

(توضیح: آنچه از آثار او به طبع رسیده به کتابخانه‌ها اهدا شده بوسیله نگارنده این سطور بوده.)

وی سرانجام در روز ۲۷ یا ۲۸ محرم (طبق اختلاف التقاویم) سال ۱۳۶۱ قمری برابر ۲۵ بهمن ۱۳۲۰ شمسی

در زادبوم خود زفره قریب به [illegible] فوت و مدفون گردید.

آنچه لازم است در اینجا یادآوری شود اول آنکه در الذریعه الی تصانیف الشیعه جلد ۹ صفحه ۳۵۵ ردیف

۲۰۸۷ محل دفن او را تهران نوشته و دوم یادآوری اینست در جلد ۱۵ صفحه ۴۳۲ ردیف ۲۱۴۹

رجا را کاتب تصحیح شده. و نیز آقای مشار در جلد چهارم صفحه ۲۴۳ همچنین رجا و زفره‌ای اشتباهاً نام تخلص [illegible] او

میرزا محمد خلیل که تخلص به رجاء اصفهانی درج کرده که اشتباه است . مرحوم رجا سه دختر و چهار پسر دارد

که سه دختر و ۲ پسر از همسر اولی او و ۲ پسر دیگر بنام [illegible] از همسر دومی او هستند — محمدحسن رجائی زفره‌ای

[signature]
۱۴ / ۵ / ۴۸